

Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebieden

Voordelta, Voornes Duin en Duinen Goeree & Kwade Hoek

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. De kaartbladen 6, 9, 13, 14 en 18 die onderdeel uitmaken van het besluit van 19 februari 2008 (DRZO/2008-113, Stcrt. 41, 2008) tot aanwijzing van Voordelta als Natura 2000-gebied, worden vervangen door de kaartbladen die onderdeel uitmaken van dit besluit.
2. De Nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van het besluit bedoeld in het eerste lid, is gewijzigd volgens de Nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van dit besluit.

Artikel 2

De kaart die onderdeel uitmaakt van het besluit van 19 februari 2008 (DRZO/2008-100, Stcrt. 41, 2008) tot aanwijzing van Voornes Duin Natura 2000- gebied, wordt vervangen door de kaart die onderdeel uitmaakt van dit besluit.

Artikel 3

De kaart die onderdeel uitmaakt van het besluit van 19 februari 2008 (DRZO/2008-101, Stcrt. 41, 2008) tot aanwijzing van Duinen Goeree & Kwade Hoek als Natura 2000- gebied, wordt vervangen door de kaart die onderdeel uitmaakt van dit besluit.

Artikel 4

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT

w.g. G. Verburg

Dit besluit, de kaarten en de Nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in de onderstaande vestigingen van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit:

- Vestiging Noord: Cascadeplein 6, 9726 AD GRONINGEN;
- Vestiging Oost: Verzetslaan 30, 7411 HX DEVENTER;
- Vestiging West: Herman Gorterstraat 55, 3511 EW UTRECHT;
- Vestiging Zuid: Keizersgracht 5, 5611 GB EINDHOVEN.

De terinzagelegging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen van de betreffende gemeente(n), in de kantoren van de waterschappen of hoogheemraadschappen waaronder het gebied valt en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het besluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natura2000> en het zal bovendien worden bekendgemaakt in dag-, nieuws- en huis-aan-huisbladen.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen tot zes weken ná de eerste dag van de terinzagelegging beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Nota van toelichting behorende bij het besluit ter wijziging van de besluiten van 19 februari 2008 waarmee Voordelta, Voornes Duin en Duinen Goeree & Kwade Hoek zijn aangewezen als Natura 2000-gebieden

1. VOORDELTA

1.1 Blijkens de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 5 november 2008 (zaaknr. 200802545/1, r.o. 2.5.1) is de begrenzing van het gebied zoals aangeduid op kaartblad 14 van het oorspronkelijke besluit niet in overeenstemming met de tekst en bijlage A van de Nota van toelichting behorende bij dat besluit (en afwijkend van het ontwerpbesluit). Ingevolge deze uitspraak is deze fout op kaartblad 14 gecorrigeerd. Dit betreft een duinstrook in de oksel van de Brouwersdam nabij Scharendijke, die ook op de overzichtskaart niet is opgenomen binnen de begrenzing van het gebied. Op de verbeterde versie van het kaartblad, dat deel uitmaakt van dit besluit, is deze fout hersteld. Anders dan in de uitspraak gesteld, betreft dit zowel de grens van het Vogelrichtlijngebied als van het Habitatrichtlijngebied. De bedoelde duinstrook maakt namelijk geen deel uit van de Voordelta zoals dat in mei 2003 als Habitatrichtlijngebied is aangemeld.

1.2 Ook op kaartbladen 6, 9, 13 en 18 behorende bij het oorspronkelijke besluit zijn vergelijkbare verschillen aanwezig met de overzichtskaart, de Nota van toelichting en het ontwerpbesluit. Dit betreft met name de pier bij de haveningang van Stellendam (kaartblad 6), de haven en dijktaalud langs de Brouwersdam (kaartblad 9), smalle stroken langs de pijlerdam van de Oosterscheldekering (kaartbladen 13 en 18) en een terrein ten noorden van de Banjaard (kaartblad 18; zie ook bijlage A, Nota van toelichting van het oorspronkelijke besluit). Op de kaartbladen 6, 9, 13 en 18 behorende bij dit besluit zijn deze afwijkingen verbeterd.

1.3.1 Blijkens dezelfde uitspraak (zie paragraaf 1.1) acht de Afdeling de verwijdering van de kleine mantelmeeuw als niet-broedvogel onvoldoende gemotiveerd (r.o. 2.10.2): "Ter onderbouwing van de beleidslijn dat voor de kleine mantelmeeuw slechts broedgebieden zijn aangewezen die aan de selectiecriteria voldoen, wordt in het bestreden besluit uitsluitend verwezen naar de selectiecriteria die zijn ontleend aan bijlage 1 bij de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn uit 2000. Volgens het bestreden besluit is echter bij de aanwijzing van het gebied in 2000 gebruik gemaakt van dezelfde criteria. Nu volgens het besluit bij de bepaling van de soorten waarvoor de Voordelta moest worden aangewezen thans dezelfde criteria zijn toegepast als bij het oorspronkelijke besluit, maar niettemin in het voorliggende besluit de aanwijzing voor de kleine mantelmeeuw is vervallen, berust het besluit op dit punt naar het oordeel van de Afdeling niet op een deugdelijke motivering."

1.3.2 Het motiveringsgebrek zoals bedoeld in de vorige paragraaf, is hersteld door een aanvulling van bijlage C van de nota van toelichting. In paragraaf 5.2 is de volgende motivering toegevoegd:

Een inspreker vraagt de kleine mantelmeeuw in het aanwijzingsbesluit te handhaven en daarvoor een instandhoudingsdoelstelling op te nemen.

Dit voorstel is niet overgenomen.

Bij de aanwijzing van 49 speciale beschermingszones onder de Vogelrichtlijn zijn in 2000 de vogelsoorten vastgesteld waarvoor Nederland op grond van de Vogelrichtlijn (artikel 4) verplicht is gebieden aan te wijzen¹. Dit betreft twee categorieën: (1) soorten opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn en (2) andere trekvogels zoals bedoeld in het tweede lid van artikel 4 van de Richtlijn. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen broedvogels (broedende vogels) en niet-broedvogels (meestal doortrekkende of overwinterende vogels omdat in het broedseizoen vaak andere eisen aan het leefgebied worden gesteld dan in de rest van de jaarcyclus). Een soort valt in de categorie "andere trekvogels" indien aan elk van de volgende drie criteria wordt voldaan^{2,3}:

(a) de soort is niet opgenomen in bijlage I van de Vogelrichtlijn;

(b) de in Nederland voorkomende winterpopulatie van de soort bestaat voor een belangrijk deel uit trekvogels (art. 4:2 heeft alleen betrekking op "niet in Bijlage I genoemde [-] trekvogels");

(c) er zijn vaste verblijfplaatsen en voldoende kwantitatieve gegevens beschikbaar

over de verspreiding buiten de broedtijd.

De soorten niet-broedvogels die hieraan voldoen zijn opgenomen in de bijlagen bijlagen 2A en 3B van de Nota van Antwoord (2000).

De kleine mantelmeeuw voldoet niet aan criterium (c)⁴. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de mariene verspreiding van de soort waaruit blijkt dat de soort in het Nederlandse deel van de Noordzee ten zuiden van de 54^e breedtegraad redelijk homogeen verspreid voorkomt⁵. Er is geen sprake van "vaste verblijfplaatsen". Daar komt nog bij dat er evenmin voldoende kwantitatieve gegevens beschikbaar zijn over de verspreiding buiten de broedtijd op grond waarvan gebieden kunnen worden geselecteerd (de kaart waarnaar verwezen wordt geeft alleen dichtheden).

Hieruit blijkt dat volgens de gehanteerde methodiek de kleine mantelmeeuw niet als niet-broedvogel is betrokken bij de selectie- en begrenzing van de gebieden die in 2000 zijn aangewezen. Dit zijn dezelfde soorten waarvoor gebieden worden aangewezen en instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld. Ten overvloede zij erop gewezen dat de methodiek van selectie- en begrenzing van Vogelrichtlijngebieden (inclusief de soortkeuze) sindsdien nog steeds geldt⁶. Daarnaast wordt nog opgemerkt, dat de kleine mantelmeeuw als broedvogel wel als doelsoort in diverse andere Natura 2000-gebieden is opgenomen.

Zelfs in het broedseizoen wordt door voedselzoekende kleine mantelmeeuwen vanuit broedkolonies een uitgestrekt gebied bestreken: een straal van 135 km rond de kolonie, maar afstanden tot 200 km zijn ook bekend (Profielendocument). Vanaf een kolonie langs de kust wordt op de Noordzee een zeegebied bestreken van minstens 27.000 km², waarvan het Natura 2000-gebied

¹ Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000), bijlage 1, Selectiecriteria en methode van begrenzing, paragraaf 2.2

² ontleend aan paragraaf 2.2.2 van de bijlage bij de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn (2000)

³ een bijzondere categorie "Broedvogels van de Rode Lijst" is hierbij buiten beschouwing gelaten (zie paragraaf 2.2.3 van de bijlage bij de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn 2000)

⁴ In de bijlage bij de Nota van Antwoord Vogelrichtlijn is bij criterium (c) middels een voetnoot toegevoegd: "De volgende soorten voldoen hier niet aan: Stormmeeuw, Kokmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, *Grote Stern, *Visdief, *Noordse Stern, *Dwergstern." [* soorten van Bijlage I]

⁵ Ecologische atlas Noordzee ten behoeve van gebiedsbescherming (2008). Imares, Wageningen.

⁶ Natura 2000 doelendocument (2006), bijlage 9.1.1.c

Voordelta slechts een fractie beslaat (ca. 3%). Hieruit wordt duidelijk dat de bescherming van gebieden op zee, ook al zijn ze omvangrijk, maar een geringe bijdrage kan leveren aan de bescherming van de kleine mantelmeeuw. Vogelrichtlijngebieden zijn bedoeld om middels bescherming van een relatief beperkte oppervlakte een wezenlijke bijdrage te leveren aan de instandhouding van de soort. Dat kan in broedkolonies, waar de soort kwetsbaar is door de concentratie van vogels, maar niet in het uitgestrekte zeegebied dat in zowel het zomer- als het winterseizoen wordt benut als voedselgebied. Dit laat zich ook eenvoudig verklaren door de voedselkeuze van de soort op zee: door trawlers overboord gezette vis ("discards"). Overigens zij opgemerkt dat de soort behalve op zee ook in het binnenland foerageert waardoor het voedselgebied dus nog uitgestrekter is.

Tegen deze achtergrond is besloten de kleine mantelmeeuw (als niet-broedvogel) als doelsoort in de Voordelta te verwijderen. Deze was in weerwil van de soortkeuze gehanteerd bij de selectie- en begrenzingsmethodiek in het oorspronkelijke aanwijzingsbesluit van maart 2000 toch als niet-broedvogel opgenomen. Gelet op de hiervoor omschreven systematiek is dat ten onrechte geweest en kan dit feit niet benut worden voor het handhaven van de kleine mantelmeeuw in het besluit tot aanwijzing.

2. VOORNES DUIN

Een klein gedeelte (90 m²) van een kadastraal perceel te Rockanje (Rockanje A1346), dat bestaat uit een tuin en een schuur, is abusievelijk op de kaart binnen de begrenzing opgenomen. Op grond van de algemene exclaveringsformule (paragraaf 3.4, Nota van toelichting behorende bij het oorspronkelijke besluit) maken bebouwing, erven en tuinen in beginsel geen deel van het aangewezen gebied. De exclaveringsformule is hier van toepassing. Voor de duidelijkheid is op de verbeterde kaart het betreffende perceel in zijn geheel uitgezonderd. De vermelding van bovengenoemd perceel zal in de kadastrale registratie⁷ ongedaan worden gemaakt. De in paragraaf 3.3 vermelde oppervlakte van het gebied is gewijzigd in 1.432 ha.

3. DUINEN GOEREE & KWADE HOEK

Blijkens de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 5 november 2008 (zaaknr. 200802547/1, r.o. 2.5.3) vallen twee kadastrale percelen in Havenhoofd (Goedereede A1982 en A2324) die in gebruik zijn als tuin, in hun geheel buiten het aangewezen gebied. De algemene exclaveringsformule (zie paragraaf 2) is hier van toepassing. Op de kaart die deel uitmaakt van het oorspronkelijke besluit, is één van beide percelen geheel en het andere perceel ten dele aangeduid als onderdeel van het gebied. Voor de duidelijkheid zijn beide percelen op de verbeterde kaart wel uitgezonderd. De vermelding van bovengenoemde percelen zal in de kadastrale registratie ongedaan worden gemaakt. De in paragraaf 3.3 vermelde oppervlakte van het gebied is gewijzigd in 1.624 ha.

⁷ Conform artikel 15 van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken (Stb. 2004, 31) zal dit besluit voor wat betreft de kadastrale percelen die geheel of gedeeltelijk binnen het aangewezen gebied zijn gelegen, in de kadastrale registratie als beperking worden ingeschreven.